

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta
Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Posudek oponenta diplomové práce Jakuba Fabiána
„Záhřeb v chorvatské urbánní próze na přelomu 20. a 21. století“

Kolega Jakub Fabián si pro svou diplomovou práci zvolil vskutku aktuální téma ze současné chorvatské literatury, respektive alespoň název práce to naznačuje.

Co se týče struktury práce, pak mohu říci, že odpovídá vytyčenému tématu jen zčásti. Ačkoli by hlavním předmětem zájmu měla být nejspíš reflexe dnešního velkoměsta a jeho problémů v současné literatuře, věnuje autor práce asi polovinu textu jakýmsi "dějinám" Záhřebu v chorvatské literatuře od 2. poloviny 19. století s hlavním důrazem na dobu po 2. světové válce – kapitola 2. "Počátky a průběh vnímání města v chorvatské literatuře" a kapitola 4. "Něco se děje". K avizovanému tématu práce si autor "odskočil" ve 3. kapitole "Co (a kdo) je v urbánní próze", aby se k němu pak vrátil v 5. oddílu soustředěném již na obecnější téma "Chorvatská (literární) realita 90. let" (tedy ale nejen téma velkoměsta). K vlastní urbánní literatuře se tak Jakub Fabián dostává až v 6. a 7. kapitole a tyto texty tvoří odhadem 40 % diplomové práce. Z tohoto tedy jasně vyplývá, že studie měla mít úplně jiný název, který by její charakter vystihl přesněji, nebo měla mít jinou podobu. Poměrně hodně prostoru je také věnováno historickým výkladům (rozsáhlý úvod 5. kapitoly, dále "dějiny" výstavby Nového Záhřebu apod.), ale proč?

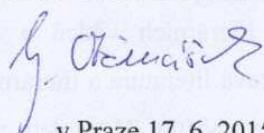
Zcela chybí objasnění fenoménu urbánní prózy, jak ji vnímá světová literatura zhruba od poč. 90. let 20. století, není možné vycházet jen z názorů několika chorvatských literárních vědců a autorů. Skutečná urbánní próza (jak ji vymezuje světová literatura a literární teorie) v chorvatské literatuře je věcí 90. let 20. století a počátku 21. století, na tom měla být celá práce postavena, leč není tomu tak. V rozsáhlých citacích, co je co a proč, se též poněkud ztrácí vlastní úvahy a názory autora práce, ale ty by měly stát v popředí, diplomová práce přeci není jen o citování jiných autorů. Když se J. Fabián konečně

propracuje ke konkrétním autorům a dílům spadajících do skutečné urbánní prózy (Perišić, Popović atd.), daří se mu vystihovat podstatu jejich tvorby a "vzkazu" čtenářům ve celku dobře, ač je citátů přespříliš. Škoda že jen na tak malém prostoru.

Můžeme konstatovat, že po jazykové stránce je práce na relativně dobré úrovni. Po věcné stránce ale zaznamenáme množství nepřesnosti hned v "Úvodu": v čele Jugoslávie nestála Komunistická strana, ale Komunistická strana Jugoslávie, významný krok k uvolnění ideologického tlaku na literaturu odstartoval v Jugoslávii už v roce 1949 Petar Šegedin, vystoupením M. Krleži byl tento proces završen. V 2. kapitole označuje J. Fabián Záhřeb za vesnici, asi by bylo přesnější pojmenovat jej jako maloměsto, když už v něm žilo 20 400 obyvatel. Podstata jeans prózy je v obecné vzpouře proti generaci rodičů a všemu, co představují (v takovéto podobě přišla do Jugoslávie ze Západu) a nejen komunistické ideologie apod. V přílohách chybí označení autorství fotografií a nenalezl jsem ani soupis zkratek. V seznamu literatury, který je sám o sobě stručný, chybí jakákoli nechorvatská teoretická literatura k tématu *urban lit.*

Práce bohužel "honí příliš mnoho zajíců" a hlavnímu tématu je nakonec věnován jen menší prostor. Připomínek a námitek by bylo ještě více. Je to jistě škoda, protože fenomén *urban literature* (též *urban fiction* či *street lit*) je velmi zajímavý, inspirační a opravdu živý. Autor se také naprosto nevypořádal se zahraničními vlivy, které se na podobě současné chorvatské urbánní prózy intenzivně podílely (především britská a americká díla, a to i filmová). Podobně jako u chorvatské "prozi u trapericama" i v tomto případě by zjistil, že originalita chorvatských románů a povídek není často zcela původní. Práci nicméně doporučuji k obhajobě.

PhDr. Jaroslav Otčenášek, Ph.D.

v Praze 17. 6. 2015